

Eurokriisi ja tulokehitys

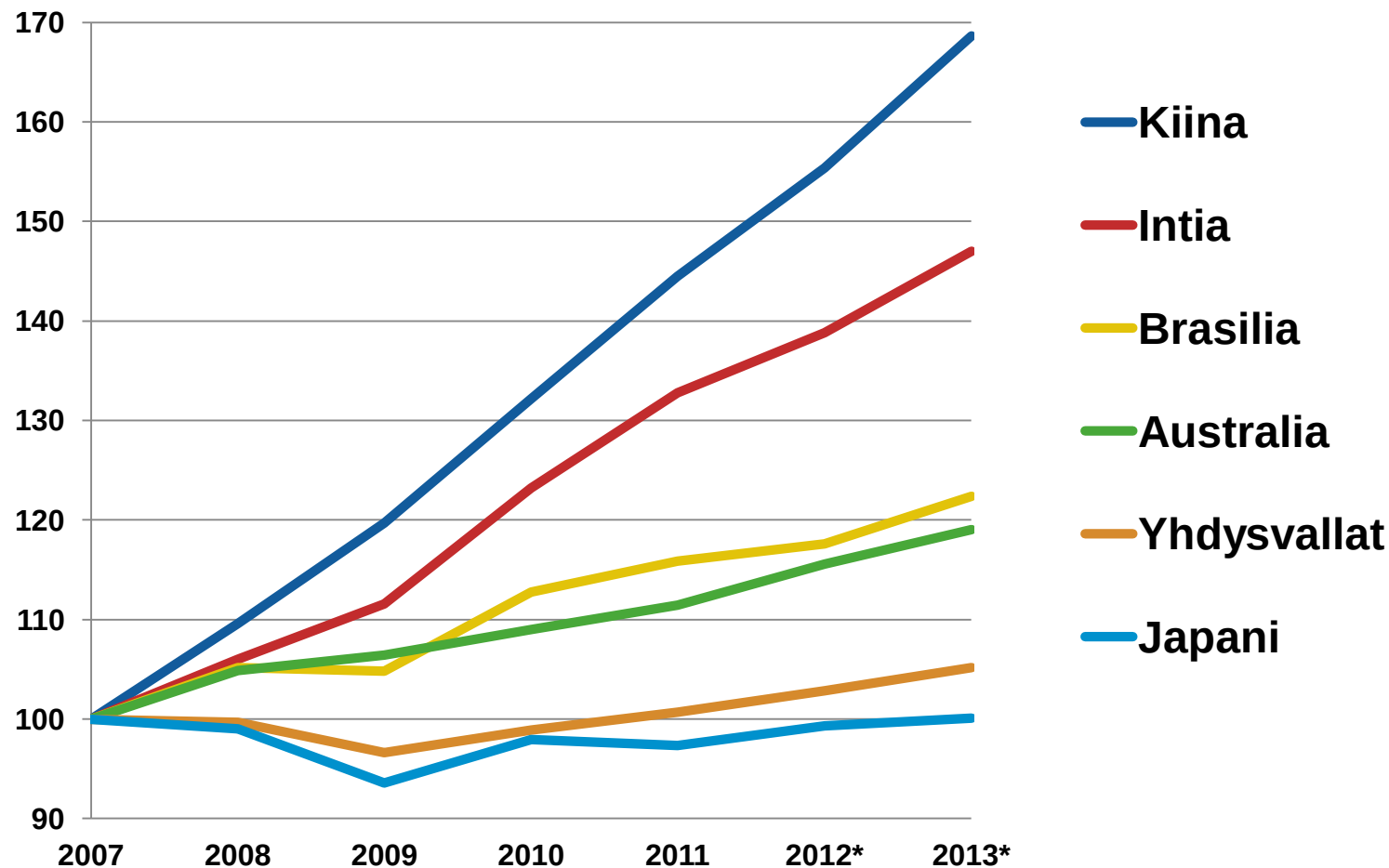
Yliaktuaari Olli Savela

Euroopan talouskriisi ja elinolot -seminaari

11.3.2012

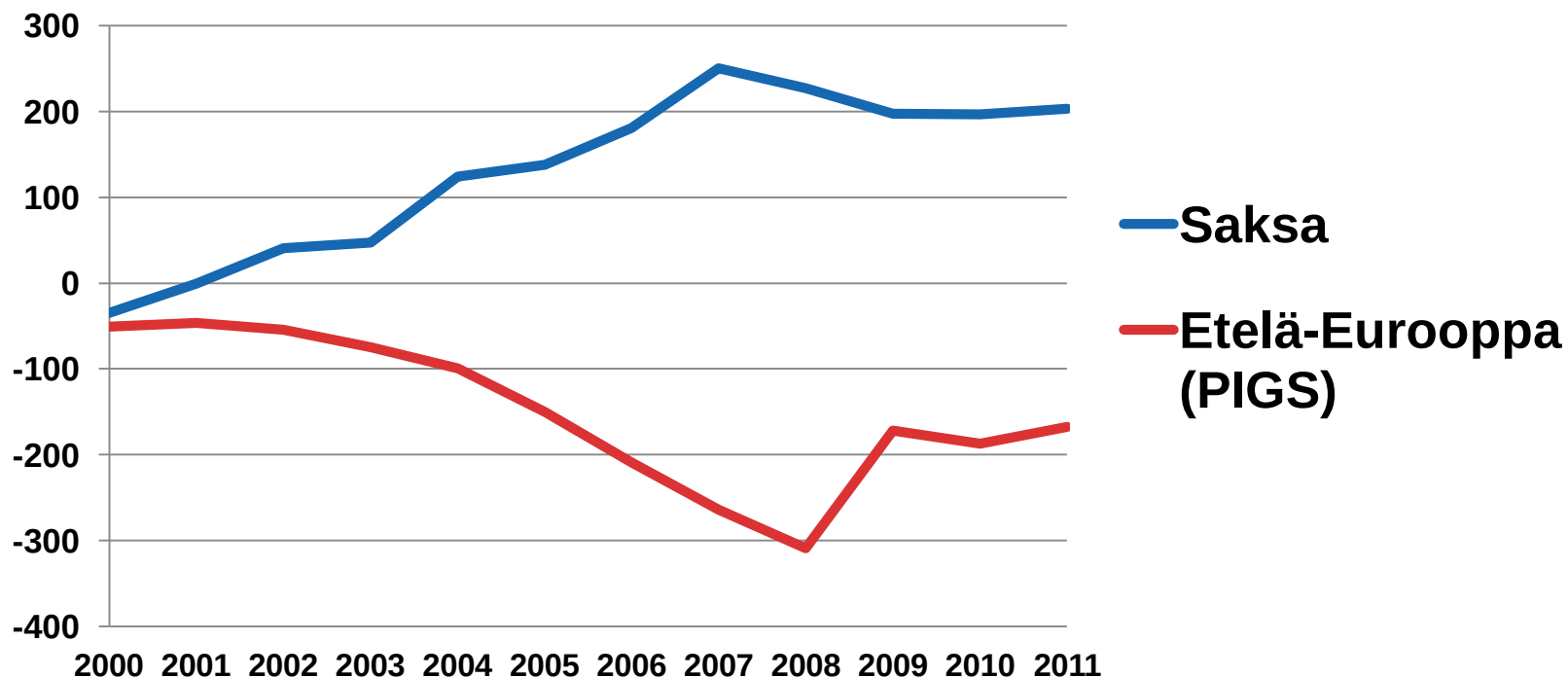


BKT:n volyymi, 2007 = 100, lähde: OECD



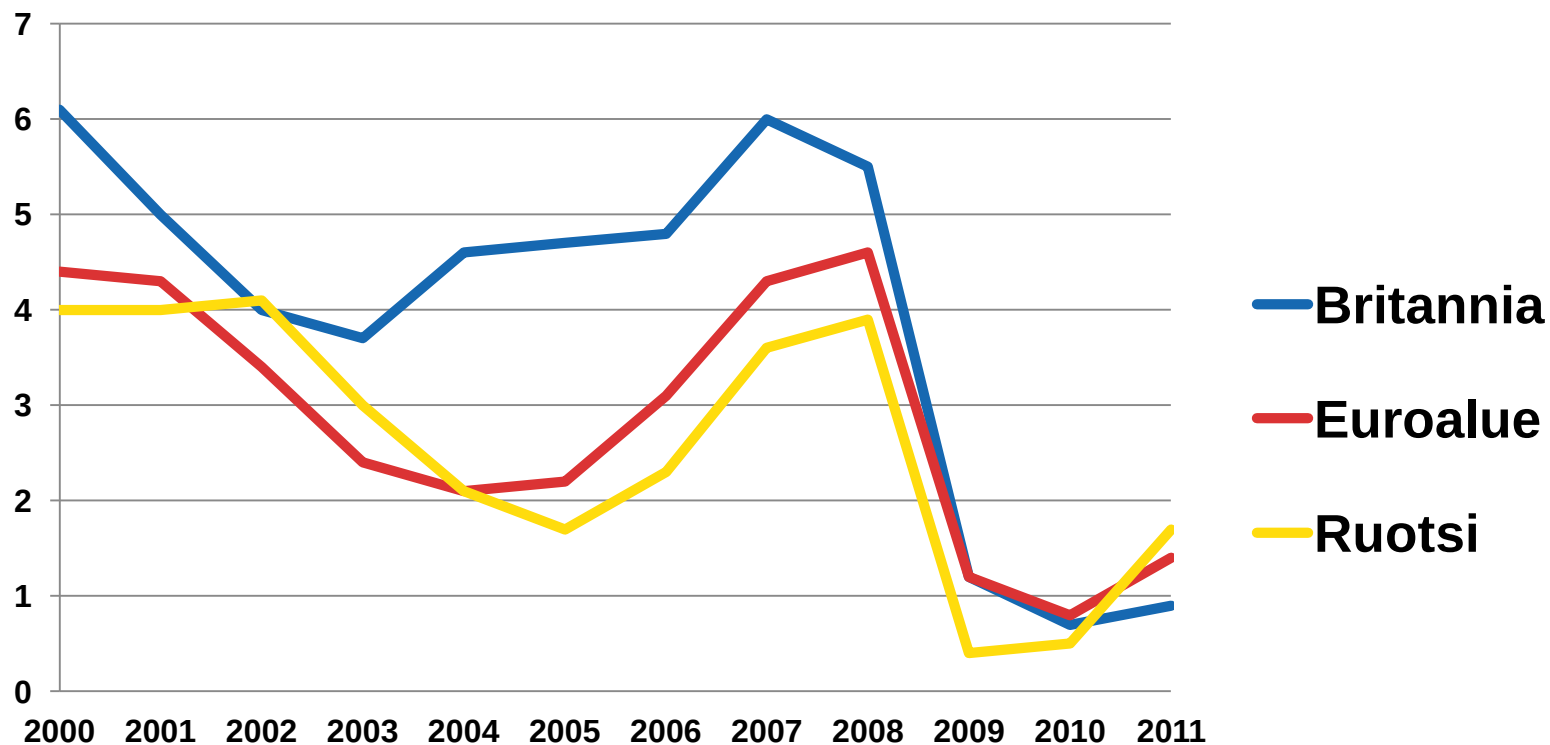
Eurokriisin taustaa:

Erot euromaiden yritysten kilpailukyvyssä johtaneet isoihin vaihtotaseen yli- ja alijäämiin (miljardia dollaria):



Eurokriisin taustaa:

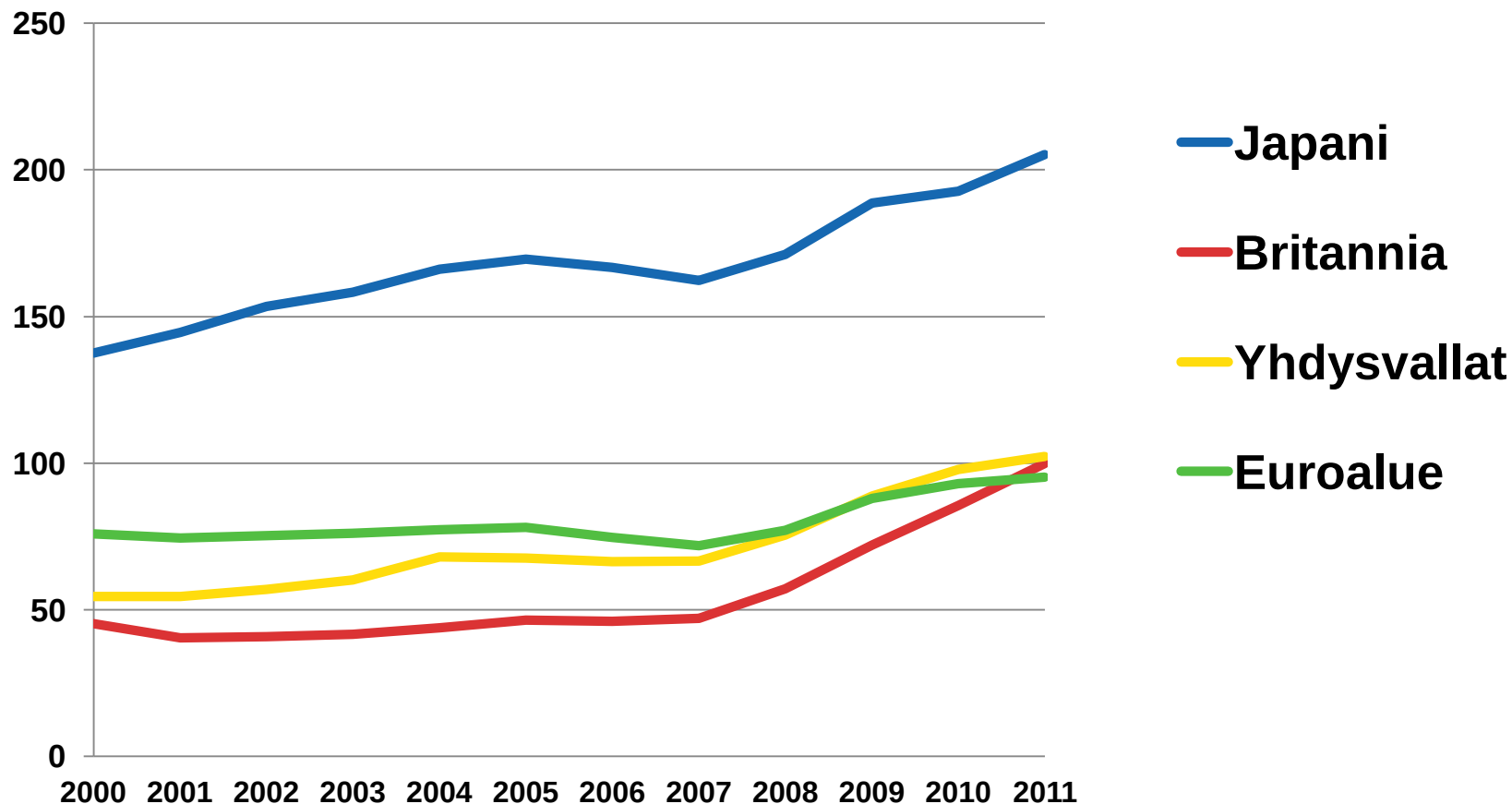
Korkotason lasku euroalueella johti luottoekspansioon ja yksityisen velan kasvuun; lyhyet korot (3 kk):



Eurokriisin taustaa

- Velkaantumista seurasivat kiinteistökuplat ja pankkikriisi joissakin maissa, valtiot pelastaneet pankkeja, mikä lisäsi julkista velkaa
- Globaalista rahoituskriisistä 2008 seurasi luottolama: konkurssseja, irtisanomisia ja investointilama
- Tuotanto (bkt) väheni huomattavasti 2009
- Verotulot pienenivät, julkisia menoja ei vähennetty vastaavasti vaan turvauduttiin velkaelvytykseen
- Julkinen velka ei ole kriisin syy vaan seuraus
- Velkamaiden lainojen korot ovat nousseet, niillä on vaikeuksia saada lainaa

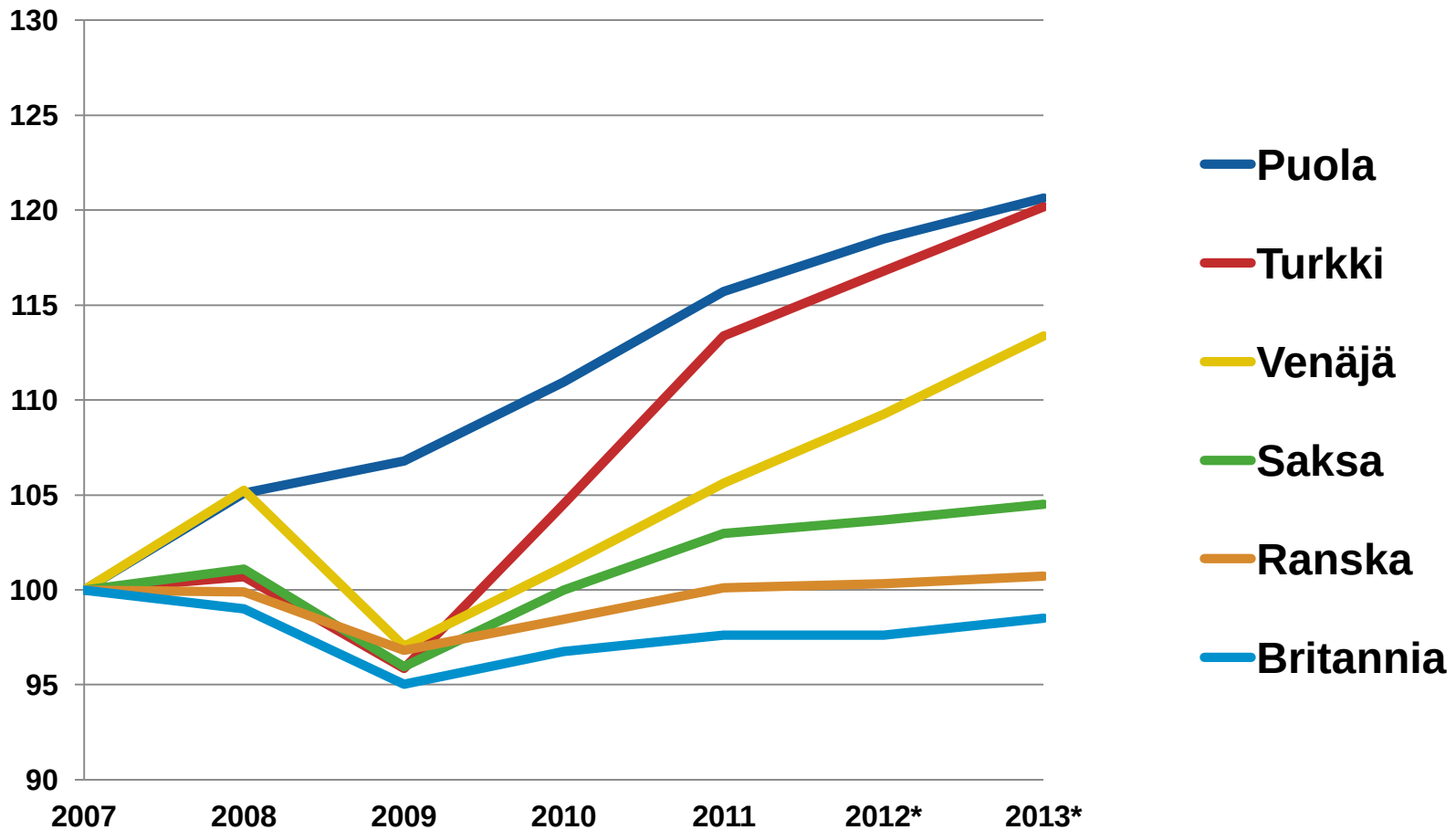
Julkinen bruttovelka, prosenttia bkt:sta



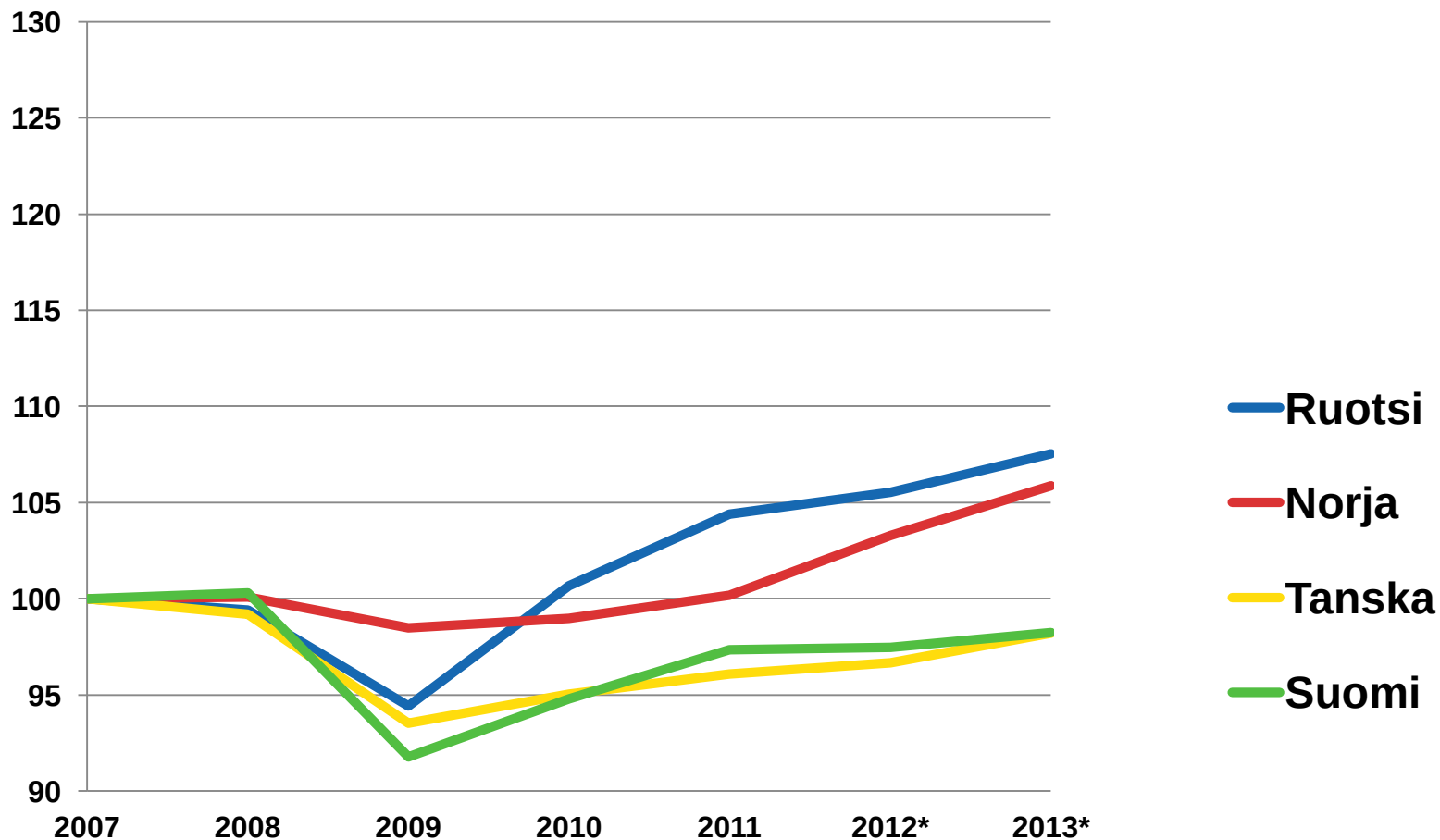
Eurokriisin taustaa

- EKP ei toimi ”viime kätisenä” lainaajana jäsenmaille kuten muut keskuspankit
- Sen sijaan EKP on ostanut kriisimaiden velkapapereita jälkimarkkinoilta (209 miljardilla eurolla)
- EU-maat perustaneet vakausrahastoja (ERVV, EVM), jotka lainaavat markkinoilta ja edelleen kriisimaille, muut euromaat takaavat, pyritään voittamaan aikaa
- Julkisten menojen leikkaukset ja veronkorotukset ovat johtaneet kaksoistaantumaa euroalueella
- Kriisimaiden velka/bkt vain kasvaa

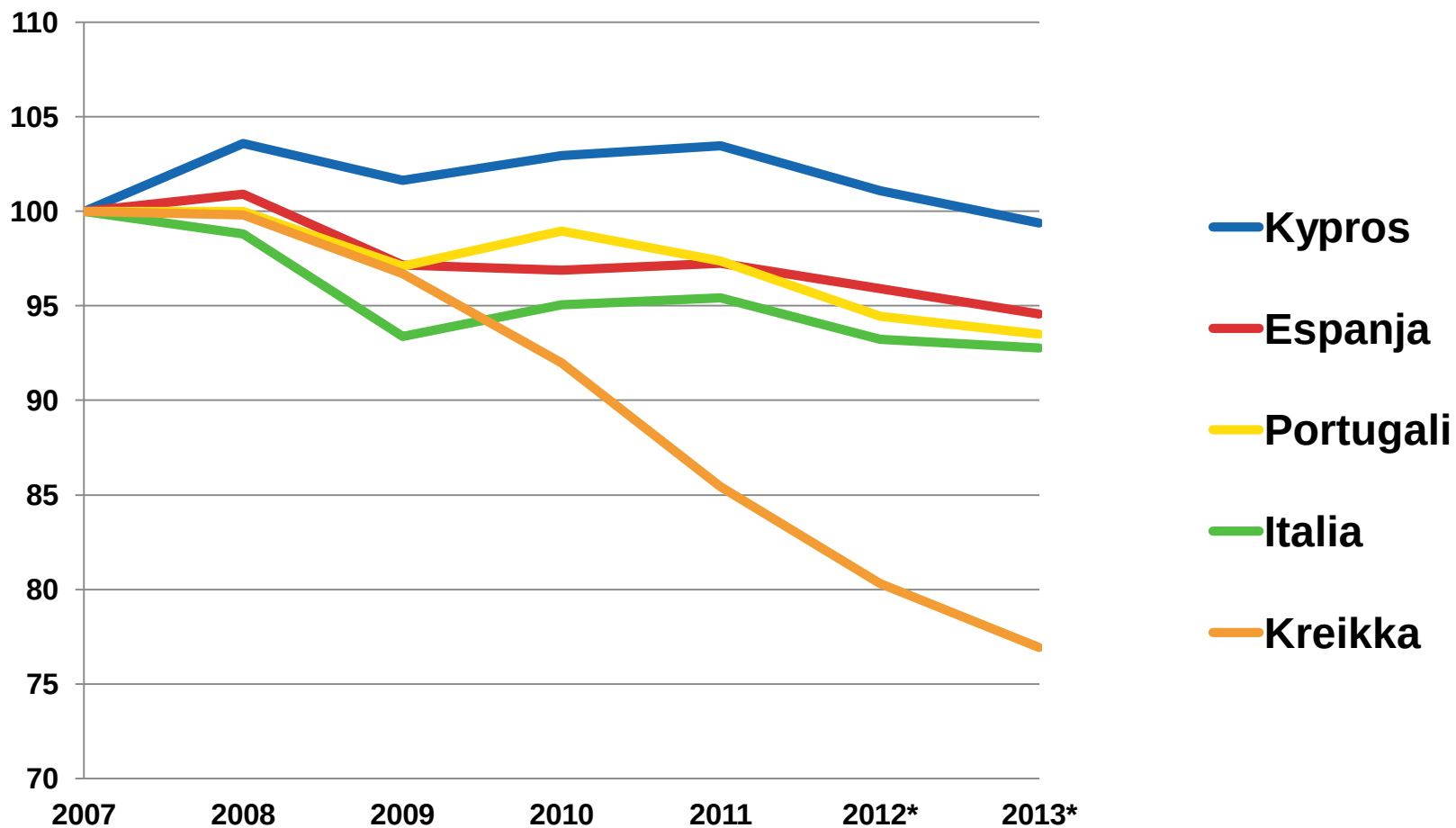
BKT:n volyymi, 2007 = 100, lähde: OECD ja EU:n komissio



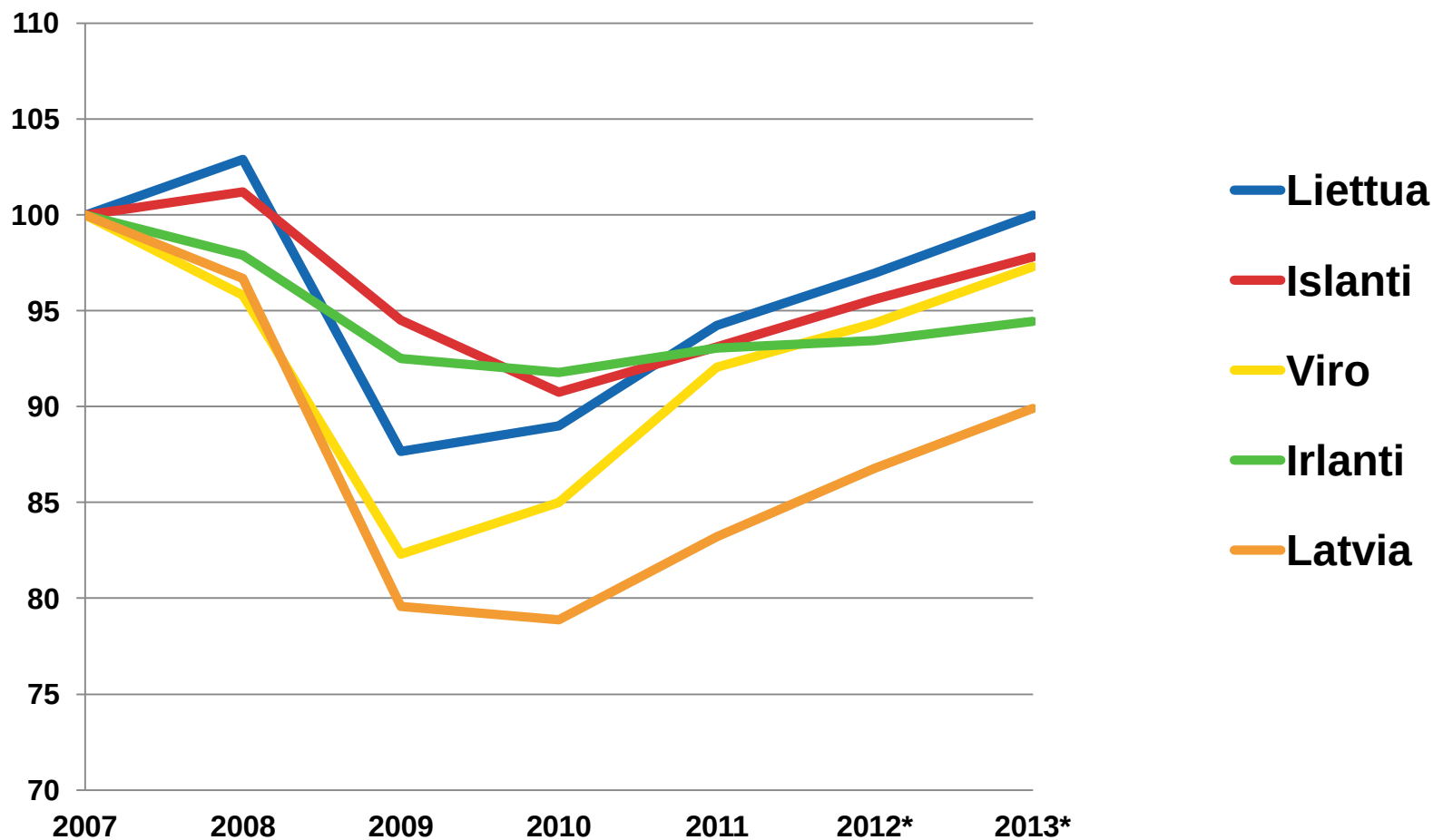
BKT:n volyymi, 2007 = 100, lähde: OECD ja EU:n komissio



BKT:n volyymi, 2007 = 100, lähde: OECD ja EU:n komissio



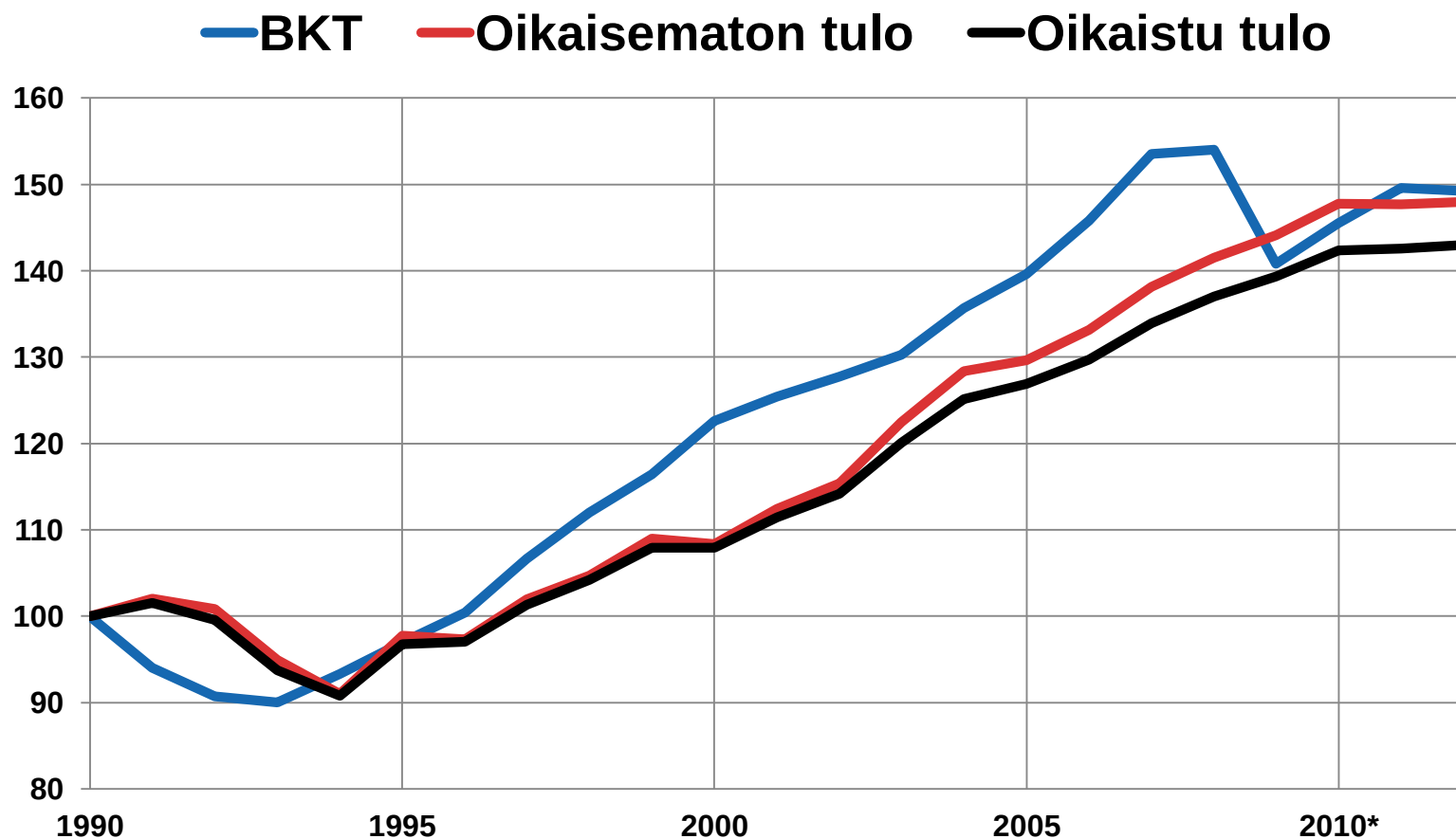
BKT:n volyymi, 2007 = 100, lähde: OECD ja EU:n komissio



Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo 2012, miljardia euroa

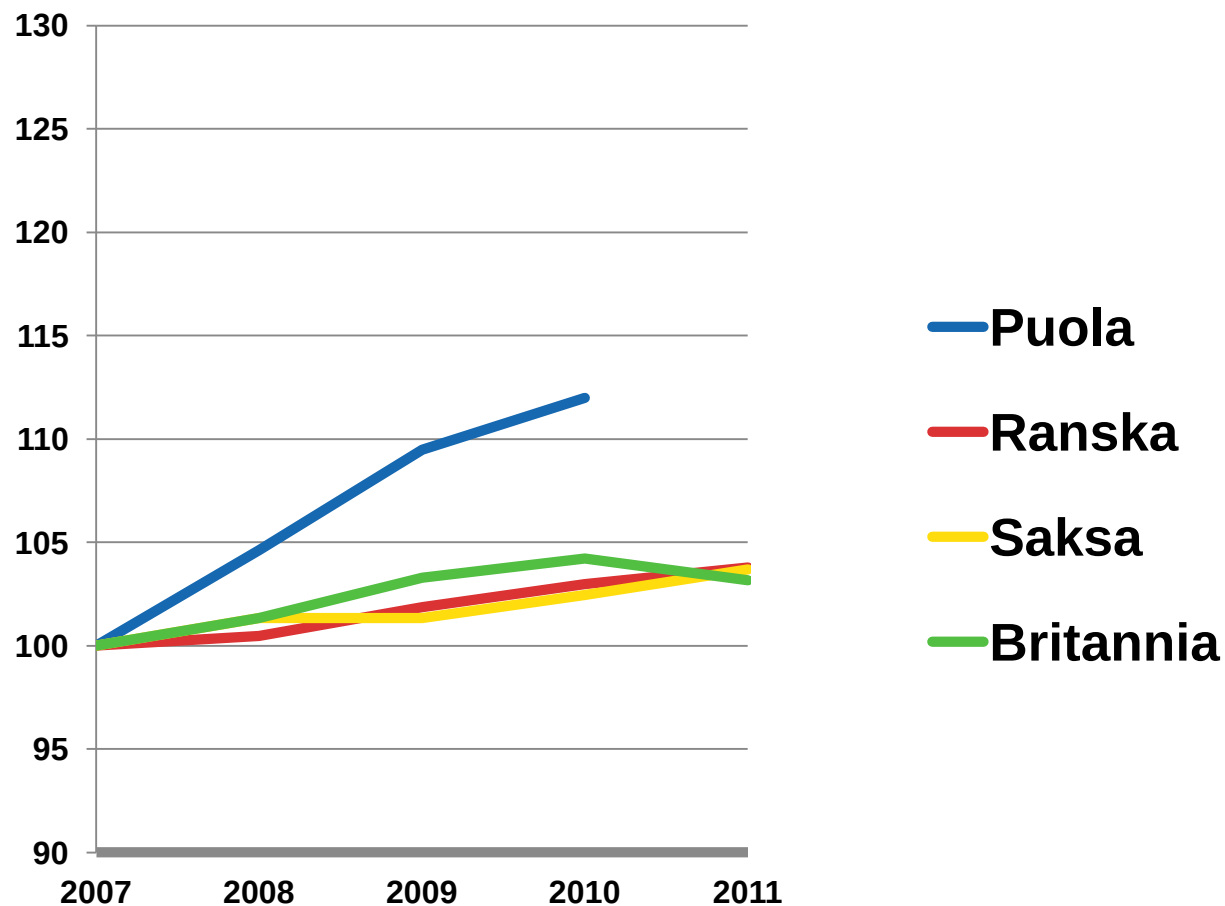
Palkat	81
Rahamääräiset sosiaalietuudet	38
Omaisuus- ja yrittäjätulot	21
Tulonsiirrot	- 2
Välittömät verot ja sosiaalivakuutusmaksut	- 34
= Käytettävissä oleva tulo	104
Yksilölliset markkinattomat palvelut	32
Luontoismuotoiset sosiaalietuudet	5
= Oikaistu käytettävissä oleva tulo	142

Suomen bruttokansantuotteen ja kotitalouksien tulojen reaalikehitys 1990 - 2012, 1990 = 100

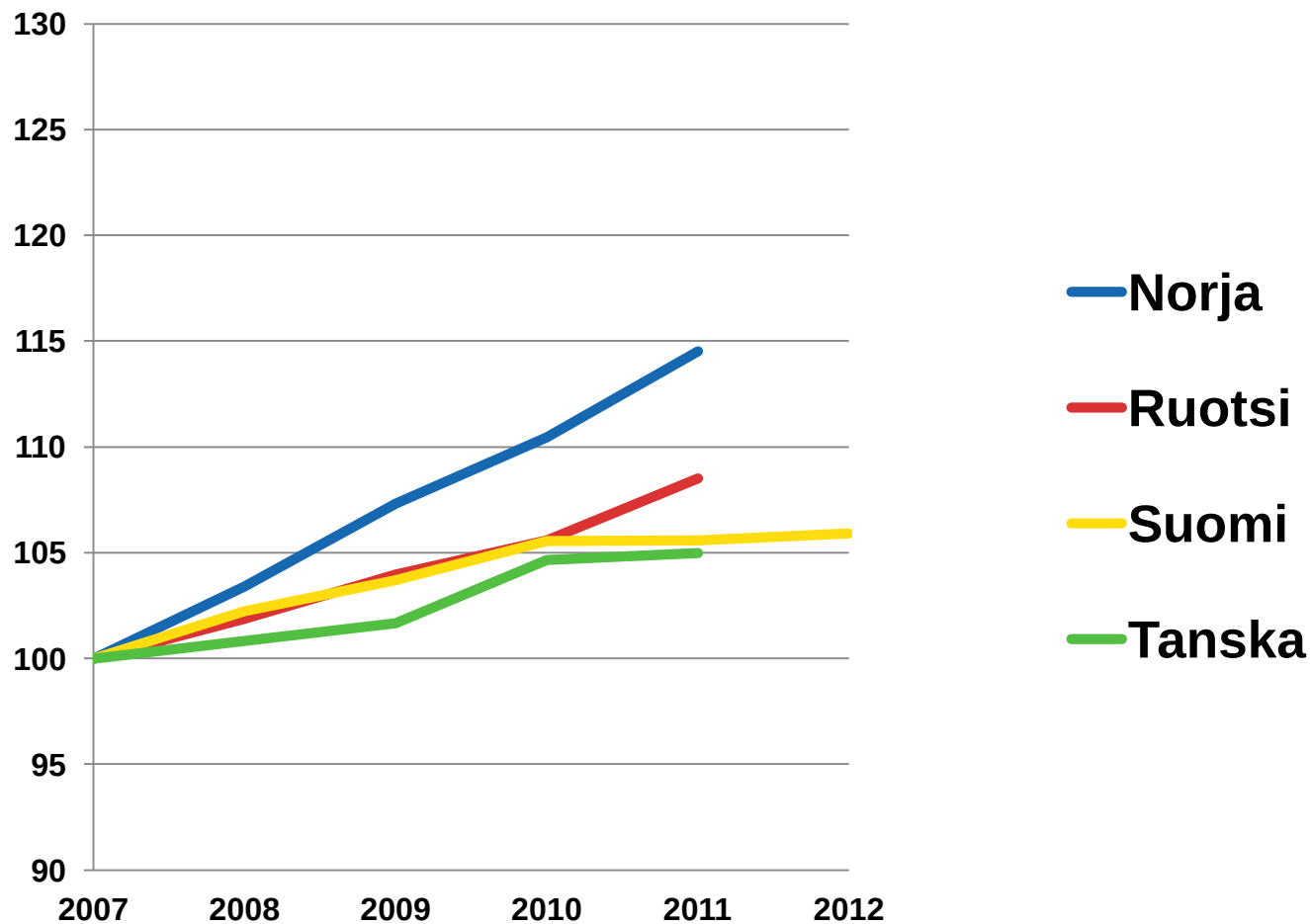


Kotitalouksien oikaistu reaalitulo, 2007 = 100,

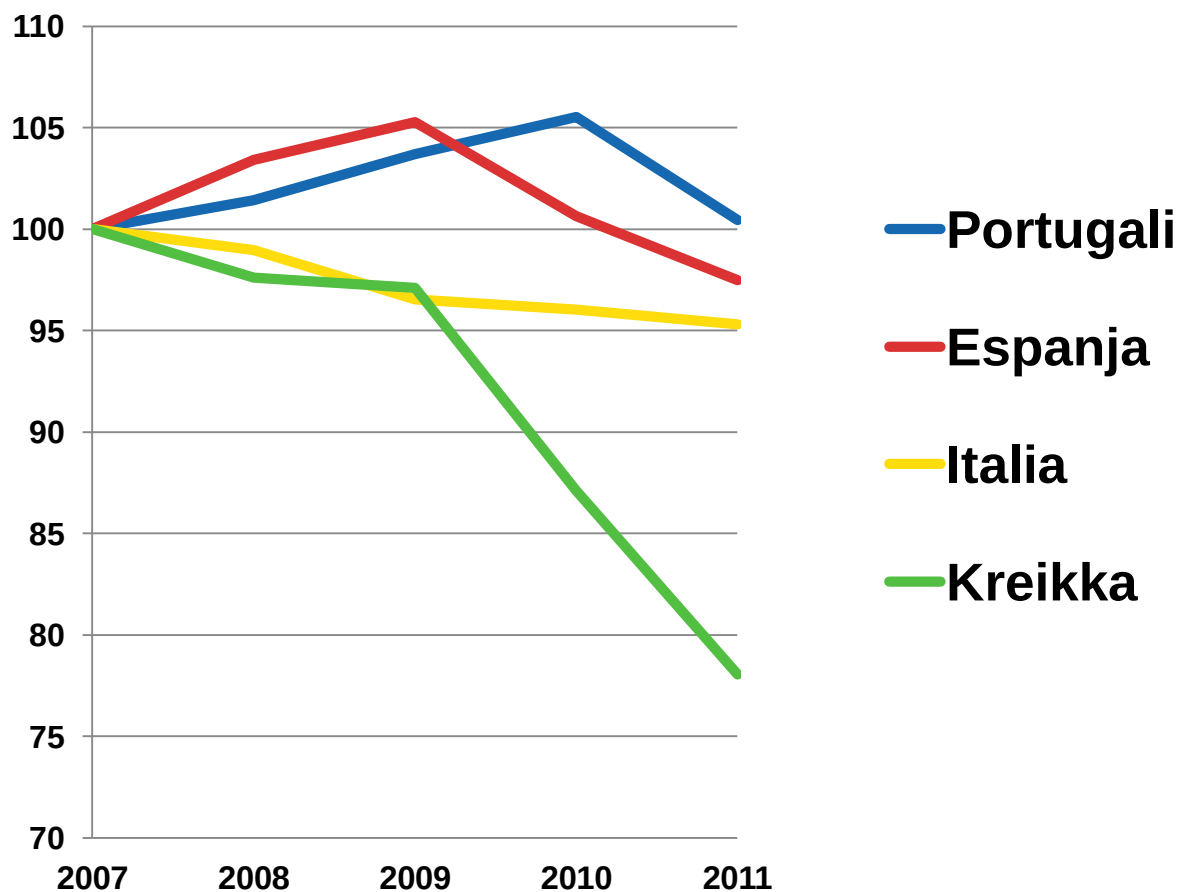
lähde: Eurostat



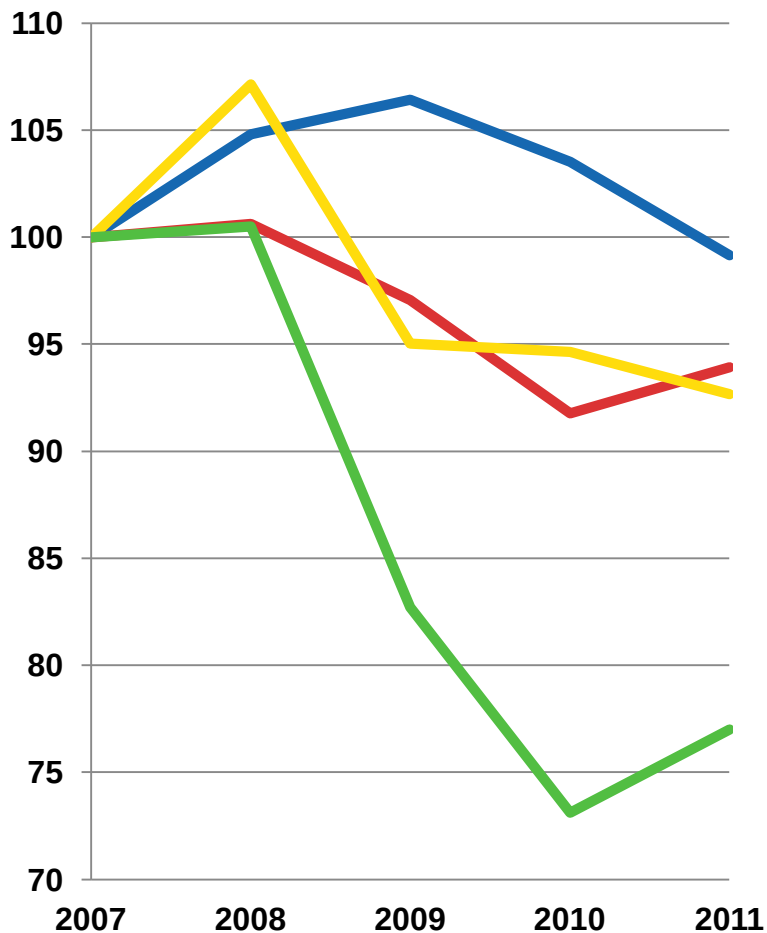
Kotitalouksien oikaistu reaalitulo, 2007 = 100



Kotitalouksien oikaistu reaalitulo, 2007 = 100

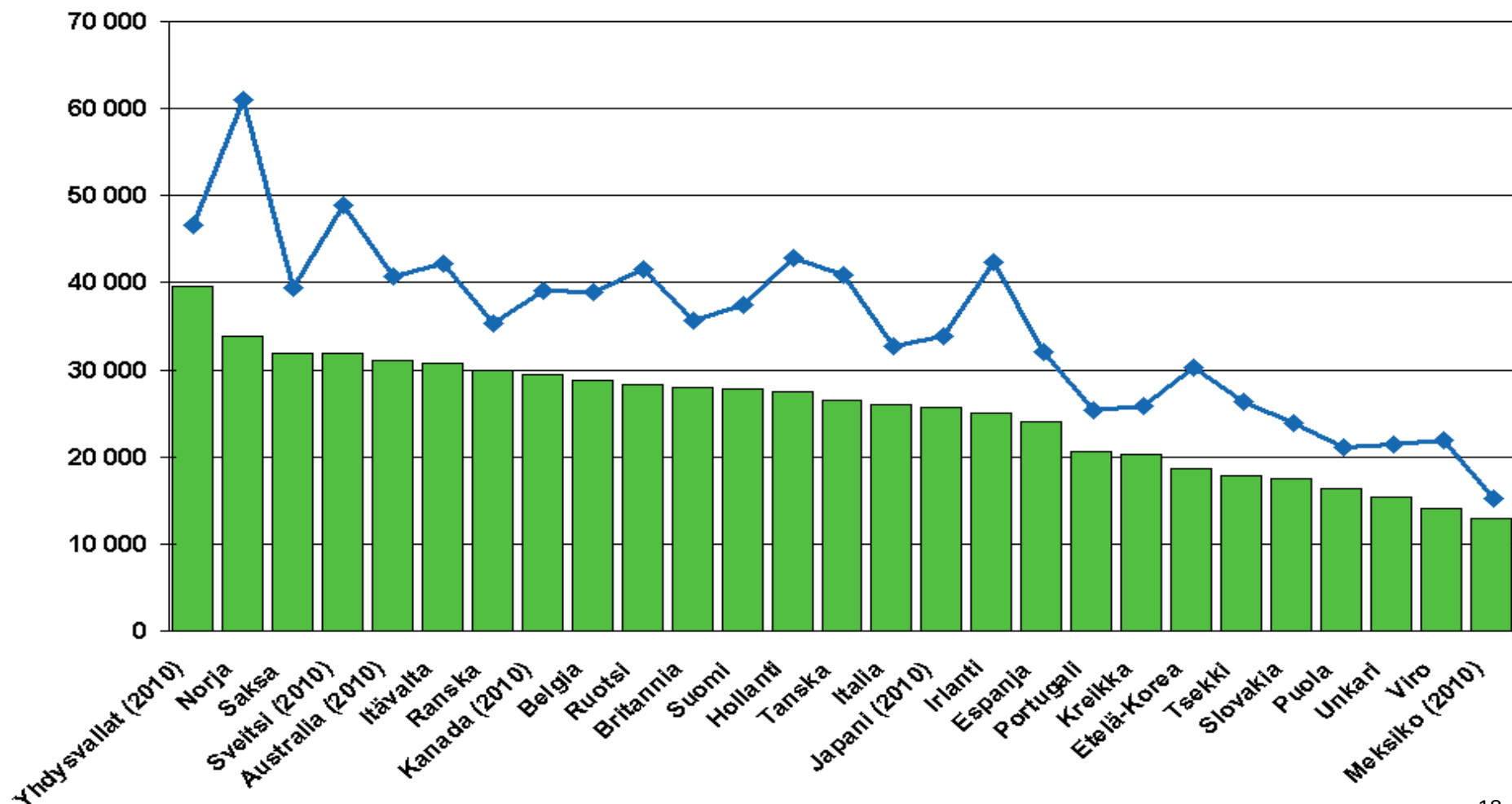


Kotitalouksien oikaistu reaalitulo, 2007 = 100

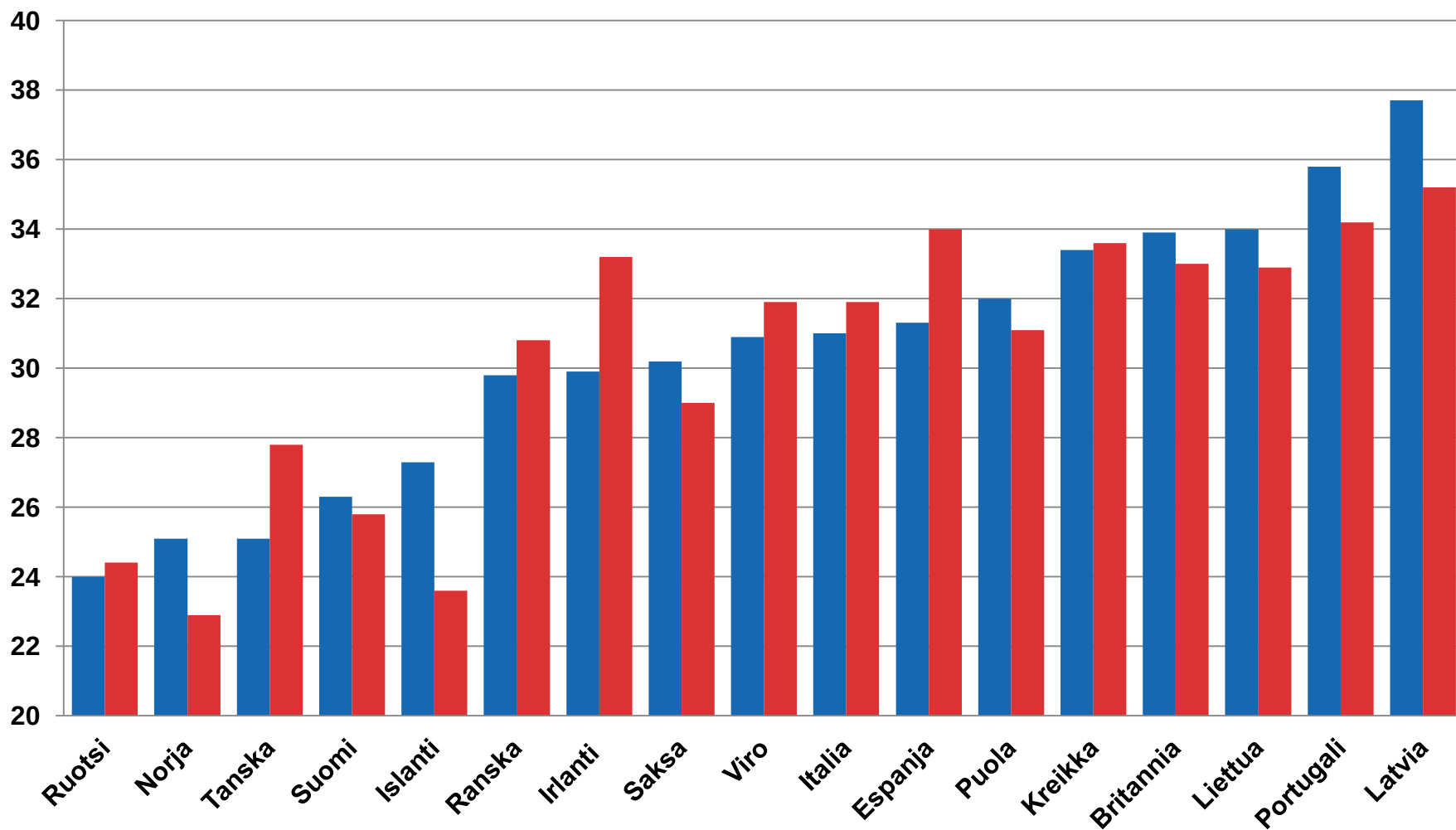


- **Irlandi**
- **Viro**
- **Liettua (oikaisematon)**
- **Islanti (oikaisematon)**

Kotitalouksien (ja vty:jen) oikaistu bruttotulo (pylväs) sekä bruttokansantuote (viiva) henkeä kohti, dollaria 2011 (-10)

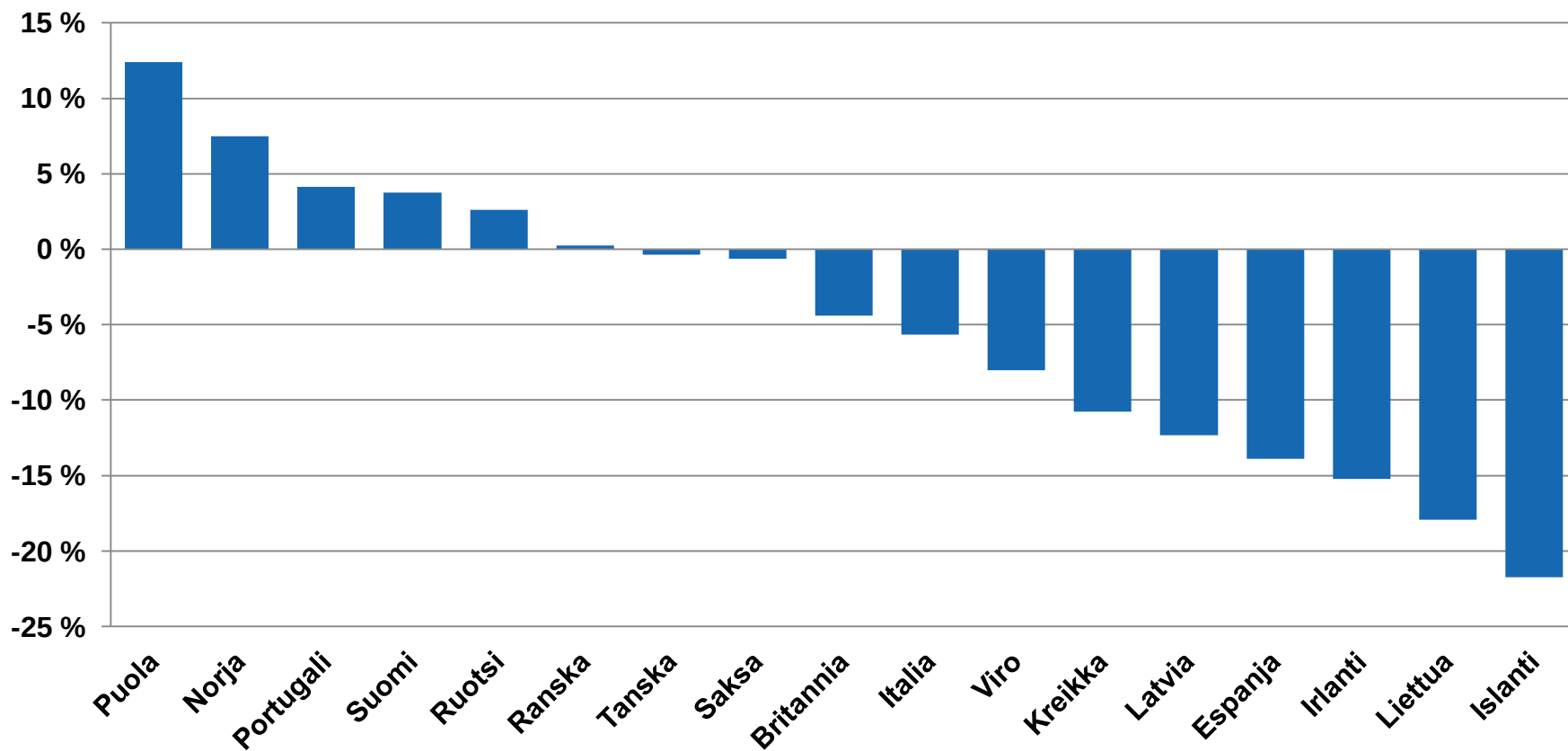


Gini-kerroin 2007 (vasen) ja 2010 (oikea) (Irlanti 2009)



Pienituloisimman viidesosan ylärajan reaalityulon muutos 2007 - 2010

Lähde: Eurostat, EU-SILC ja Veli-Matti Törmälehto, Tilastokeskus



Keskustelu aiheesta jatkuu:

- <http://tietotrenditblogi.stat.fi/>